

Problematika lidské agresivity v zrcadle manipulace a poslušnosti vůči autoritě

Kateřina Letáková
-Učitelství praktického vyučování

Použitá literatura:
Stanislav Bendl – Pedagogická orientace 1, 2001

Klíčová slova

- kázeň
- poslušnost
- autorita
- manipulace
- agrese
- agresivita
- sociální normy

Kázeň a poslušnost

- *kázeň* je vědomé dodržování zadaných norem
- *definováním poslušnosti* se jedná již o určitý druh kázně
- poslušnost a kázeň se překrývají
- *poslušnost* → spíše pasivní
- *kázeň* → může v sobě zahrnovat i prvky uvědomělosti, vlastní odpovědnosti a vlastní aktivity

V případě kázně můžeme uvažovat o kladech i záporech. Kladem může být např. to, že bez kázně věci nefungují tak jak mají. Záporem může být naopak to, že člověk, který plní bez přemýšlení něčí rozkazy a nařízení je spíše robotem než člověkem

- nejtragičtější projev slepé kázně či poslušnosti byl za druhé sv.v. v Hitlerovském německu

Autorita

- *není to vlastnost, ale sociální vztah*

Slovo autorita označuje jednak:

- *osobu*, jejíž rozhodnutí ostatní členové skupiny obvykle následují

- jednak jejich *vztah* k tomu, od něhož taková rozhodnutí, rady a postoje očekávají

V současné řeči rozlišujeme autoritu:

Přirozenou či neformální

- založenou na dobrých zkušenostech s radami určité osoby

Formální

- tj. výslovné vůdčí postavení nějaké osoby, která může poslušnost případně i vymáhat

Manipulace

→ tak jak ji chápeme v této stati, se pohybuje mezi nucením a přesvědčováním

-k pojmům , které se váží k manipulaci řadíme: ovlivňování, perzuazi, donucení a další sociální techniky

- je považována za záměrné ovlivňování osob bez jejich vědomí a souhlasu

Agrese

- vymezuje se jako „jakákoliv forma chování, jehož cílem je záměrně někoho poškodit nebo mu ublížit“

Rozeznáváme více typů agrese:

- myšlenková, verbální, fyzická, afektivní, Instrumentální, zaměřená proti osobám, věcem, na jiný objekt, než podnětový, přesunutá, zadržovaná

Odborníci rozlišují agresi:

- altruistickou
- anticipující
- indukovanou
- instrumentální
- přesunutou

Agresivita

- tímto termínem se označuje tendence, popřípadě dispozice k útočnému jednání vůči jiné osobě nebo okolí

Sociální normy

- jsou standardy, které regulují chování ve skupině
- tyto normy definují chování, které je ve skupině přijatelné
- rozdělují tak chování na přípustné a nepřípustné

Typy norem

Normy preskriptivní (přikazující)

- říkají, jaký je správný stav věcí, tzn. „jak to má být“

Normy deskriptivní (popisující)

- říkají, jaký je reálný stav věcí, tzn. „jak je to normálně“

Manipulovatelnost lidí (autorita a poslušnost)

- problematika se úzce váže ke kázni, poslušnosti, podléhání autoritě
- lidé, kteří nenávidí vraždy, mučení či loupeže , jsou schopni se těchto věcí dopustit v nemálo případech pokud jim to autorita přikáže

Stanley Milgram

- sociální psycholog
- provedl v roce 1963 na Univerzitě v Yale experiment, který měl ukázat, jak daleko jsou lidé schopni zajít ve své poslušnosti k autoritě
- pokusil se tak přispět k vysvětlení psychologických příčin holokaustu
- Milgramův experiment s lidskou poslušností

A blue silhouette of a person with arms raised in a crowd of yellow silhouettes. The blue figure is positioned in the upper center, standing on the shoulders of the yellow figures below. The yellow figures are arranged in a crowd, with some in the foreground and others in the background, creating a sense of depth. The background is a light, warm yellow color.

Děkuji za pozornost